

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
201104529

Vår ref.
11/3916- AKH

Dato
12.03.2012

Høring av NOU 2011:18 Struktur for likestilling

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) viser til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets (BLD) brev av 09.12.2011, høring av NOU 2011:18 Struktur for likestilling. Det fremgår av høringsbrevet at målet med utredningen er å legge grunnlaget for en helhetlig og kunnskapsbasert likestillingspolitikk for fremtiden. Likestillingsutvalget skal levere sin endelige innstilling i august 2012. Denne utredningen presiserer mandatet som gjelder de eksistensielle institusjonelle og organisatoriske rammene for likestillingsarbeidet i offentlig regi på lokalt, regionalt og sentralt nivå.

FAD har tidligere avgitt høringsuttalelse til NOU 2009:14 Et helhetlig diskrimineringsvern i brev 2. februar 2010 (vår referanse 200901946). Kopi av vårt hørings svar vedlegges.

Til de konkrete forslagene i høringen av NOU 2011:18 har vi følgende merknader:

Sammensatt diskriminering

Utvalget foreslår å innføre en ny bestemmelse om sammensatt diskriminering på bakgrunn av anbefalinger fra FNs kvinnekommisjon og fra EU-kommisjonen. Utvalget viser til at en betydelig andel av sakene som behandles av Likestillings- og diskrimineringsombudet handler om sammensatt diskriminering. FAD viser til punkt 3.4 side 34 der det fremgår at det i noen tilfeller kan være vanskelig å skille ulike diskrimineringsgrunnlag fra hverandre. Utvalget har begrunnet dette nærmere under punkt 3.4.2 om at en flerdimensjonal tilnærming avdekker relevante samvirkende momenter som bidrar til ulikestilling.

Postadresse
Postboks 8004 Dep
N-0030 OSLO
postmottak@fad.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 785

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 27 14

Saksbehandler
Nancy Zheng Ma
22 24 48 51
akh@fad.dep.no

FAD viser til at et tilsvarende forslag ble vurdert i forbindelse med NOU 2009:14 Et helhetlig diskrimineringsvern, jf. punkt 14.6. En slik bestemmelse ble da ikke foreslått fordi det ikke var vurdert som hensiktsmessig å løse dette gjennom lov. Det ble bl.a. pekt på at det kan bli problematisk å finne sammenligningsperson i den enkelte sak. Vi viser til side 182, sitat: *"For eksempel kan det være et spørsmål om hvem en ikke-etnisk norsk kvinne kan sammenligne seg med i vurderingen av om hun stilles dårligere. Spørsmålet er om hun skal sammenliknes med en norsk kvinne, en ikke-etnisk norsk mann, eller om hun kan sammenlignes med en norsk mann"*.

FAD mener at det er uklart hvilke juridiske konsekvenser et slikt forslag har, og at dette kan tale mot at man lovfester bestemmelser om forbud mot sammensatt diskriminering.

Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemndas rolle

FAD viser til sine merknader i høringssvaret datert 2. februar 2010 om betydningen av at Ombudet og Nemnda har en klar lovforvalterrolle. Etter FADs syn er det svært viktig å understøtte Ombudets rolle som lovforvalter for å sikre legitimitet for de avgjørelsene som treffes.

Når det gjelder forslaget om at Ombudet bør ha ansvaret for å behandle saker som gjelder påstand om seksuell trakassering, kan FAD ikke støtte dette. Slike saker reiser ofte store bevismessige utfordringer med påstander og opplevelser som partene kan forstå og beskrive svært ulikt. Den begrunnelsen som ble gitt i forbindelse med vurderingen av dette spørsmålet i Ot.prp. nr. 77 (2000-2001), om at hensynet til rettssikkerhet taler for at slike saker må behandles av domstolene, gjelder fortsatt. For noen av disse sakene vil det også kunne dreie seg om straffbare forhold som må etterforskes av politiet. FAD mener derfor at dagens ordning bør videreføres slik at Ombudet kan vurdere om den ansvarlige har gjort nok for å forebygge eller søke å hindre at seksuell trakassering oppstår.

Vedr. grunnlag for beslutninger knyttet til den fremtidige innretningen av virkemiddelapparatet

FAD viser også til at det bør vurderes om dagens virkemiddelapparat kan organiseres bedre innenfor rammen av dagens ressursbruk. Både departementet og Likestillings- og diskrimineringsombudet ivaretar iverksettingsoppgaver. Slik organisasjonen i dag er, eksisterer det ikke et direktorat som naturlig kan overta disse oppgavene. Det kan da også reises motforestillinger mot et eventuelt forslag om å etablere et nytt direktorat for å ivareta dette. Spørsmålet bør etter FADs oppfatning omtales. I en drøfting av hvordan feltet best kan organiseres bør også spørsmålet om det er fornuftig å ivareta ombuds- og tilsynsrollen i samme organ diskuteres.

Når det gjelder spørsmålet om virkemiddelapparatet skal fokusere på likestilling eller om det også (på sikt) skal inkludere å se på andre diskrimineringsproblemer, mener

FAD graden av uavhengighet for virkemiddelapparatet er avgjørende for om det er fornuftig å ivareta ulike hensyn. Dersom et virkemiddelapparat med en ikke ubetydelig grad av faglig uavhengighet skal forvalte et lovverk med stor grad av skjønn, vil det lett kunne bli slik at man overlater til virkemiddelapparatet å gjøre avveininger av politisk karakter (hvilke områder velger man å prioritere, hvilke saker velger man å profilere etc). Dette tilsier at det kan være gode grunner til å la tilsyns- og ombudsoppgaver for ulike diskrimineringsgrunnlag forvaltes separat. På den annen side taler ressurs- og kompetansespørsmål for å holde dem samlet. En utvikling i retning av en rekke særombud er heller ikke heldig.

Fylkesmannsembetene

FAD har merket seg at noen av utvalgets forslag vil berøre fylkesmannsembetenes oppgaver og forutsetter at BLD tar kontakt i den grad man ønsker en nærmere vurdering av forslagene.

Samråd mellom myndighetene og sivilt samfunn

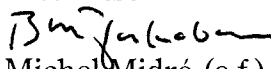
FAD er usikker på nytten av at det opprettes et eget forum for likestilling i arbeidslivet mellom barne-, likestillings- og inkluderingsministeren og partene i arbeidslivet. Prinsipielt mener FAD at det bør være arbeidsministerens oppgave å ha kontakten med arbeidslivets parter. Vi mener at man bør videreføre dagens ordning med at barne-, likestillings- og inkluderingsministeren deltar i enkeltstående møter i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd. Etter FADs oppfatning er dette den ordningen som best sikrer regjeringens samlede ansvar i forhold til partene i arbeidslivet.

Øvrige kommentarer

Dersom man skal tilføre sektoren et titalls millioner kroner bør dette gjøres i lys av en mer inngående diskusjon av hvilke oppgaver og funksjoner som bør styrkes for å sikre ivaretagelse av målet, herunder drøfte ulike alternativer opp mot hverandre. Viktige spørsmål i en slik drøfting er:

- Er det fravær av et koordinert gjennomføringsapparat som er den viktigste hindring for en god måloppnåelse?
- Er det mangelfull kompetanse om mål og virkemidler?
- Er det mangel på et godt pådriverapparat?
- Er det et godt og uavhengig ombudsapparat som er den viktigste årsaken til mangel på god måloppnåelse?

Med hilsen

for
Michel Midré (e.f.)
avdelingsdirektør

Anne Kristine Hage
rådgiver

Vedlegg
